

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 1989/1917 Pres.

Vasilie

cu mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Arhiepiscop al arhiepiscopiei transilvane și Mitropolit al Românilor ortodoksi din Ungaria și Transilvania.

Tuturor iubiților frați și fii în Domnul din de Dumnezeu păzita arhiepiscopie a Transilvaniei dar vouă și pace dela Dumnezeu cel preamărit în Sfânta Treime, iar din partea smereniei mele arhipăstorească binecuvântare și dorință, ca să vă învredniciți de fericirea cea netrecătoare.

În zilele săptămânei din urmă a postului mare, numită săptămâna mare și săptămâna patimilor Domnului, biserica ne-a reprezentat, în serviciul său dumnezeesc, tabloul celei mai sguđuitoare drame în istoria omenirii: conjurațiunea unui popor, care orbit de patima urei și a răsunării s'a ridicat cu toată puterea sa în contra unui om nevinovat, în contra lui Christos, osândindu-l în numele politice și al siguranței naționale la moartea cea mai feroasă și rușinoasă, la răstignirea pe cruce.

Simțul de conservare, dorința de a trăi, proprie firei omenesti, deși s'a arătat și în Isus Christos, și fără îndoială el ar fi putut înălțura dela sine durerea și moartea, că doar Dumnezeu însuși sălășluia în trupul său omenesc, dar n'a voit a face aceasta, cu nici un chip, căci omul numai prin suferințe și moarte este om cu adevărat. El a suferit, dar a și murit moarte înfricoșată, de bună voie, eroică, primind tot ce suferința are mai amar și moartea mai grozav. Martori acestei scene Isus a voit să fie trei dintre învățăceii săi, ca ei prin exemplul lui să învețe cum trebuie a suferi, a se jertfi și a iubi.

Aceeași dramă cu un caracter general se desfășură înaintea ochilor nostri astăzi în războiul de a toată lumea. Că a zis mântuitorul Christos: „Că se va scula neam peste neam și împărăție peste împărăție și va fi foamete și ciumă și cutremure pe alocurea“¹.

Total se trece prin crize, pentru că biruința momentană a răului provoacă dreptatea lui Dumnezeu, care intervine prin nimici neapărate, prin nimicirea alocurea a religiunilor mincinoase, a popoarelor învechite și a civilizațiunilor istovite. În cuvântările lui Isus despre ruina Ierusalimului și a pompoasei sale biserici, prin care spune, că nu va rămânea piatră pe piatră, care să nu se risipească,² se întrevăde în una sfârșitul unei țări și al unei națiuni, al națiunii jidovești și al

țării sale, în cealaltă sfârșitul lumii și al popoarelor.

„Au vi se pare, că am venit să dau pace pe pământ, zice Christos către ucenicii săi. Nu, zic vouă, ci desbinare.“³ Astfel acela, pe care prorocul îl numește *Domn al păcii*, însuși deslănțuiește războiul universal și necurmat în această lume. Că războaiele fără sfârșit sunt legea lumii acesteia, în care domnește duhul urei și al viclesugului, al mândriei și al desfătării. În urmăre toate nenorocirile omului sunt o pedeapsă dela Dumnezeu, în rândul întâmplărilor istorice sunt biciu pentru neamul omenesc, umplând de spaimă, turburând, apăsând și nimicind seminții și popoare pentru curmarea corupțiunei.

„Pentru stărpirea multor păcate, zice Sf. Grigorie teologul, pe care le-a produs rădăcina răului, din diferite cauze și în diferite timpuri, omul a fost instruit în multe feluri, prin cuvânt, prin lege, prin profeți, prin binefaceri, prin amenințări, prin pedepse, prin potop, prin focuri, prin războaie, prin învingeri, prin loviri, prin semne în aer, pe pământ, pe mare, prin schimbări în soarta oamenilor, a orașelor și a popoarelor, având toate de scop a stărpi corupțiunea“ (Cuvânt la Sf. Paști).

Dar în mijlocul tuturor catastrofelor nimicitoare, neamul omenesc mereu s'a primenit și renoit, murind numai pentru a scoate chiar din cenușa sa o viață nouă, căci corupțiunea, ajungând la hotarul său devine pentru dânsul elementul unei alte existențe, generațiuni nouă se nasc peste generațiunile putrede, moartea arvinează viața, societățile asemenea plantelor cresc peste sfârmăturile de ruine și în mijlocul mormintelor, totul se schimbă și nimica nu pier. Cu moartea deci nu se sfârșește totul, ea lovește pe credincios numai pentru o vreme, că nu se poate ucide și nu moare nici ideea, nici adevărul, nici dreptatea. Isus vede, în moartea sa chiar condițiunea biruinței sale, precum moartea generală este condițiunea reînnoirii universale. „Grăunțul de grâu căzând pe pământ, de nu va putrezi, el singur rămâne, iar de va putrezi, multă roadă va aduce“.

Fructul, care s'a produs prin moartea lui Isus Christos, este răscumpărarea neamului omenesc din osânda păcatului. Răscumpărarea este actul prin care se împacă și se unesc dreptatea dumnezeiască și milostivirea dumnezeiască. Dătorul de viață, izvorul nemuririi a murit ca să ne învieze pe noi și să ne dăruiască viață eternă. Moartea lui Christos ne-a asigurat și nouă învierea. Noi serbăm sărbarea învierii Dom-

nului, iar ea este învierea morților și viața vecinică pentru cei ce cred întru el. „Căci dacă nu este învierea morților, atunci nici Christos n'a înviat, reflectează apostolul Pavel celor ce se îndoiau; iar dacă Christos n'a înviat, zadarnică este propovăduirea noastră, zadarnică este credința noastră“⁴. Credința noastră în învierea lui Christos este singura, care ne face să vedem și să simțim renașterea și învierea noastră. „Amin, Amin, zic vouă, zice Christos jidovilor, vine ciasul în care toți cei ce sunt în mormânturi vor auzi glasul fiului lui Dumnezeu și vor ieși, cei cari au făcut cele bune întru învierea vieții, iar cei cari au făcut cele rele întru învierea osândirii“⁵.

Învierea lui Christos, după cum cântă biserica, toată lumea a luminat, ceriul și pământul și cele de desupt, este simbolul luminării noastre prin credință și știință, și deoarece maica biserică ne învață cântând: *Ziua învierii să ne luminăm popoare*, lucrul cel dintâi și neapărat este luminarea minții prin învățăturile evanghelice, prin școală și prin cunoștințele folosite despre lucrurile, despre drepturile și datorințele omului în societate.

Învierea Domnului este mai presus de toate adevărarea împăcării ceriului cu pământul și a omului cu Dumnezeu, cu sine însuși și cu toată omenirea, este adevărarea moștenirii împărăției lui Dumnezeu, la care suntem chemați toți cei ce purtăm numele lui Christos. Și după ce toate acestea s'au săvârșit din nemărginita dragoste a lui Dumnezeu către neamul omenesc, parola învierii este și adevărarea și întărirea dragostei evanghelice. „Că așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe fiul său unul născut l-a dat întru răscumpărarea neamului omenesc“. Mântuitorul Christos și-a dat sufletul său pentru dragostea noastră. De aceea nu ne rămâne să facem altceva mai mult decât să-i arătăm și noi aceeași dragoste. Întreaga viață creștinească se cuprinde mai mult în dragoste decât în alte bunătăți. „Nimănui cu nimic să nu fiți dator, fără numai cu a iubi unul pe altul, zice apostolul neamurilor, căci cel ce iubeste pe altul, a plinit legea“⁶. De aceea poruncă a dat Christos învățăcelilor, ca și ei să iubească unul pe altul.

Iubirea însă pe care Isus o impune învățăcelilor săi, nu poate fi amestecată nici cu simțământul de umanitate, nici cu porunca prevăzută în cele 10 porunci; ea are un alt izvor, alt scop și o altă lege; ea ne face să vedem în orice om fără deosebire de neam, de

religiune, de virtute sau de cultură, de condițiune sau de sece o ființă inteligentă și liberă; ea are ca lege jertfirea de sine, supunerea desinteresată, absolută până la suferință și moarte.

Dumnezeu omul însuși trecând prin suferințe și îndurând moarte a tras calea către ceriu și i-a deschis poarta omului căzut.

Astfel când omul ajutat de Dumnezeu privește nenorocirea sa ca o dreaptă pedeapsă, aceasta nenorocire dobândește un extraordinar merit de virtute mântuitoare și curățitoare. Căci durerea pare a fi neapărată la desvoltarea inteligenței noastre, a energiei și a virtuții noastre. Și în această privință nu se va găsi nici odată om, care să nu fi fost supus la lipsuri, supărări și suferințe. O specială condițiune a omului căzut este, că nu poate a se ridica decât prin restriște, prin încercări. Încercările la care sunt supuse popoarele, ca și indivizii, sunt necesare pentru a le scoate din letargia lor și pentru a le întări caracterele.

Neamul nostru românesc a trecut prin multe și grele încercări în cursul veacurilor. Dar în patria noastră ungară, sub aripile maicei noastre biserici, el și-a păstrat nevătămat limba, obiceiurile și caracterul său național, și dela restabilirea constituției sub scutul ei și a legilor statului s'a desvoltat și întărit în cultură și economică, trăind în pace și în bună înțelegere cu concetățenii săi, fără a se cugeta la împărechiere și desbinare.

Decând însă sub masca naționalismului și a unor idei utopice, se arată, după cuvântul scriiturii, proroci mincinoși în poporul nostru, în unele părți se văd semnele încercării criminale de a-l împărechia și a frânge sau a desface și a despărți ramii, ce sunt de veacuri concrescuți din trupina arborelui statului ungar; poporul român însă, de toate păturile, știe face deosebire între vântul dela răsărit și cel dela apus, știe de unde îi poate veni mântuirea și de unde perirea, nu s'a lăsat și nu se va lăsa amenințat și înșelat prin violența ispitelor și încercărilor voitoare de rău.

Totuși cu mare întristare de suflet trebuie să constat, că precum dintre cei doisprezece apostoli s'a aflat unul, care căzu în ispita de a se lăpăda, iar altul de a vinde pe Christos, așa s'a găsit și în sinul poporului nostru o seamă de intelectuali și preoți, cari uitându-și datoria față de patrie și cea de păstor, cari își pun sufletul pentru turmă, căzură în ispită de a compromite onoarea clerului și interesele sfinte ale bisericii și neamului, alăturându-se dușmanului, care a îndrăznit să

¹ Matei 24, 7, 8.

² Mat. 24, 2.

³ Luca 12, 50.

⁴ Ioan 12, 24.

⁵ 1 Corint 15, 12, 14.

⁶ Ioan 5, 28, 29.

⁷ Rom, 13, 8.

încalce pământul patriei noastre, dar care mulțămită lui Dumnezeu și vitejiei armatelor noastre, în câteva zile a fost complet bătut și cu rușine alungat din hotarele noastre.

Drept aceea, iubiților mei frați și fii în Domnul, luând prilej dela aceasta apariție dure-roasă vă sfătuiesc și vă îndrum, ca să vă feriți de ispită, să fiți cu luare aminte la cele ce se petrec în lume și în jurul vostru, ca să nu cădeți în cursele perzării.

Provocăm mai vârtos pe păstorii de suflete ai bisericii noastre drept măritoare, ca să privegheze cu neadormire asupra turmei cuvântătoare încredințată păstoriei lor, să o povățuiască și conducă cu înțelepciune și abnegațiune apostolică la pășunea mântuitoare a bunei credințe către biserică, tron și patrie, învățând pe poporenii lor cu cuvântul și cu fapta, ca să fie credincioși implinitori ai legilor statului, și a iubi cu sinceritate și devotament pe Maiestatea Sa împăratul și regele nostru Carol, supuindu-se autorităților celor mai înalte, nu de frică, ci pentru că așa este plăcut lui Dumnezeu.

Patrunși de aceste cugetări, simțeminte și voință mântuitoare, să serbăm cu toții cu bine și cu vrednicie sfânta înviere a Domnului, îndulcindu-ne de ospățul credinței, nădejdei și la dragostei întru Isus Christos. Nimenea să nu plângă pentru sărăcie, că s'a arătat împărăția cea de obște. Nimenea să nu se tânguiască pentru păcat, că iertarea din groapă a răsărit. Nimenea să nu se teamă de moarte, că ne-a slobozit pe noi moartea Mântuitorului. Să cântăm dară cu o gură și cu o inimă: Ziua învierii să ne luminăm cu praznuire și unii pe alții să îmbrățișăm, să lăsăm dușmăniile și răsbunările cele dintre noi, să zicem fraților și celor ne urase pe noi, să iertăm toate pentru înviere, și așa să strigăm: *Christos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le.*

Oradea-mare, la 25 Martie (7 Aprilie) 1917.

Vasile m. p.

Rescriptul împăratului Wilhelm. Frumoasă și plăcută surprindere a făcut împăratul Wilhelm al Germaniei supușilor săi, prin rescriptul datat din 7 Aprilie nou și adresat cancelarului său, domnului Bethmann-Hollweg. În acest rescript împăratul german își exprimă dorința și voința, ca parlamentul din Prusia să fie reformat astfel, ca din el să facă parte deputați eșiți din alegeri făcute prin vot universal, direct și secret. Convingerea împăratului Wilhelm e aceea, că în Prusia nu mai poate avea loc dreptul electoral după clase, ci dreptul electoral egal. Cancelarul e îndrumat să facă toate pregătirile, pentruca imediat după terminarea norocoasă a războiului, ceea ce nu e departe, să poată fi realizată voința împăratului Wilhelm, care procedează în chestia aceasta, cum se spune în rescript, conform «tradițiilor rămase dela marii înaintași, când la reînnoirea părților importante ale existenței de stat manifestă față de poporul credincios, viteaz, diligent și bine desvoltat încrederea pe care o merită».

Biruință prin Inviere.

«Iar lui Dumnezeu mulțămită, căci ne-a dat nouă biruință prin Domnul nostru Isus Christos». (I. Cor. XV. 57).

Incheiem în curând al treilea an, decând cuvintele «biruință» și «înfrângere» se aud din gură în gură, se cetesc în gazete, se scriu în cărți și se vestesc neconținut zi de zi. Sunt cuvinte de cari se leagă bucuria biruitorilor și amarul celor înfrânți, dară până acum nu s'a întrupat nici așteptarea unora, precum nici nădejdea celorlalți nu a pierit. Unii se bizue în biruința lor, ceilalți sperază în viitor o biruință, — dar și pentru unii și pentru alții biruința înseamnă viață. Sufletele atâtor amărâți de această grea cercare a războiului grozav, sufletele noastre chinuite, însetează după o veste de biruință, pe urma căreia arhanghelul păcii să ne vină cu ramura de maslin. Ochii noștri atunci s'ar umplea de lacrimi, inimile ar tresălta de bucurie, genunchii noștri s'ar pleca spre rugăciune: «mulțumită lui Dumnezeu, care ne-a dat biruința dreptății și sălășluirea păcii». Să nădăjduim, că nici această veste de bucurie nu va mai întârzia mult.

Și până atunci, să ne înălțăm sufletele. Azi deja ni se vestește o biruință desăvârșită, iară vestitorul e praznicul mare al Paștilor. Biruința ce ni se vestește azi nu e o învingere a unei națiuni asupra alteia, ci e învingerea asupra înfricoșăților stăpâni ai lumii acesteia: *păcatul și moartea*. Nu e biruința unui popor, a unui neam, ci a întregului neam omenesc de pretutindenea și din toate veacurile. Nu e numai o biruință câștigată pentru câțiva ani, ori decenii, ca la vreme flacăra războiului să se aprindă iară, ci pe vecie, de o însemnătate și putere neperitoare. E învingerea prin înviere a Celui sculat din morți, învingere care a făcut pe ucenici să salte de bucurie: «Iară lui Dumnezeu mulțămită, căci ne-a dat nouă biruință prin Domnul nostru Isus Christos». Această biruință a învierii o prăsnim astăzi.

Dar oare stă în oarecare legătură această biruință cu biruința, pentru care fiii neamului nostru își jertfesc viața pe toate câmpurile de luptă în nădejdea sorții mai bune? Are oare o importanță, ca să luptăm înainte în grozavul războiu până în capăt? Fără esagerare putem afirma: nici o descoperire, nici un plan de luptă, nici o măestrărită conducere ori iscusință uimitoare nu e atât de prețioasă pentru biruința cauzei noastre, nimic nu ne poate face curagioși, încrezători în viitor, plini de putere și nădejde, ca tocmai *credința în înviere*, prin care în adevăr s'a biruit lumea întreagă!..

Să ne întoarcem înapoi la Vinerea patimilor. «Răstignit, mort și îngropat». Cât de dureros și de jalnic e sfârșitul acesta tragic! Nici odată n'a stat omenimea în fața unei mai mari enigme, în fața unei taine mai nepătrunse, ca ucenicii Domnului în acea Vineri seara. Inimicii biruiseră, răul, egoismul, nedreptatea, ipocrisia, spiritul diavolesc al acestei lumi triumfăse, păcatul își ajunsese ținta, Isus fu omorât, cu el fu îngenunchiat binele, tot ce e nobil și sfânt.

Pentru ce a îngăduit bunul Dumnezeu aceasta? De ce n'a pătruns prin nori și n'a prăpădit lumea frivolă a oamenilor nemernici, iar pe Cristos să-l fi mântuit? Unde este dreptatea dumnezească? Unde rămâne ordinea morală a lumii? Este peste tot un Dumnezeu atotputernic, atotștiutor și atotdrept, care cârmuește lumea? Ori poate totuși e numai o iluziune, o evlavioasă, dar grozavă amăgire, iar aceea ce cârmuește lumea, și tot ce

se întâmplă în viață, e un destin numai, întâmplare oarbă, o putere brutală?

Dar după Vinerea acelor patimi urmă *Invierea*. Dumnezeu răsbate printre nori, răstoarnă peatra de pe ușa mormântului, vestea trece din gură în gură, întâi în șoapte, apoi tot mai respicat, tot mai cu încredere: *Cristos a înviat!* Și așa a biruit totuși binele, nu răul; lumina a biruit și nu întunerecul, înțelepciunea dumnezească și nu răutatea omenească. Mulțumită lui Dumnezeu, care ne-a dat *biruința învierii, a binelui asupra răului!*

Cât de mult ne trebuie tocmai în aceste zile sângeroase această conștiință a învierii! Tot așa stăm în aceste vremuri înfricoșate în fața unei negre nesiguranțe, în fața unor taine înfricoșătoare. De ce a îngăduit Dumnezeu acest cumplit război? De ce îngăduie să se petreacă lucruri, la auzul cărora ni se strânge pumnul și ne sângerează inima? De ce lasă să triumfe minciuna nerușinată asupra bunei dreptăți? De ce nu oprește odată grozava dărăpănare, prăpădul și atâta vărsare de sânge? Este în adevăr un atotputernic cârmuitor al lumii, care conduce toate după anumite legi ale unei vecinice înțelepciuni?..

În vârtejul acestor întrebări ce ne frământă sufletul amărât, răsbate glasul duios al clopotelor din zorile zilei de Paști: Fiți pe pace și recunoașteți fără îndoială, că Dumnezeu este și rămâne Dumnezeu! Mângâiați-vă, gândindu-vă la minunea învierii, când înțelepciunea și dreptatea dumnezească s'a descoperit în strălucitoarea mărire cerească. Scoateți de aici învățătura plină de încredere nestrămutată, că și azi va birui dreptatea și nu minciuna, dragostea și nu ura și fiți convinși, că biruința și în această învălmășală a lumii întregi va rămâne pe partea celui ce luptă pentru dreptate, pentru adevărul vecinic; pe partea aceluia, care merge pe calea Domnului. Se remănem deci pe această cale a lui Dumnezeu, se facem voea Lui sfântă, căci totuși va suna ceasul, în care cu umilință și cu recunoștință îi vom putea cânta: «Mărire lui Dumnezeu, care ne-a dat biruința nădejilor noastre!»

Dar să ne mai întoarcem odată privirea spre Golgota. Pentru ce s'a dat Cristos morții? El însuși ne dă răspunsul la așezarea Cinei celei de taină: «Pentru voi s'a dat... pentru voi s'a vărsat, spre iertarea păcatelor». Isus avu credința, că dacă nu și va despărți soarta sa de a omenimei, dacă va lua asupra sa povara păcatelor acestei lumi, dacă va lăsa să treacă peste sine blăstămii fărădelegilor, dacă va suferi osândă atâtor păcate, — va curăți omenimea de vinovăția sa, va frânge puterea păcatului și va găti calea spre vecinica iubire a lui Dumnezeu. De aceea strigă murind: Săvârșitu-s'a!

Dar oare săvârșitu-s'a, plinitu s'a în adevăr aceasta? Cine ne dă asigurarea, că Dumnezeu a primit jertfa adusă de Fiul său? Că cu moartea pe cruce a lui Isus s'a desăvârșit mântuirea noastră și că de acum ne-am împăcat cu Dumnezeu prin Cristos cel răstignit? La aceste întrebări privitoare la mântuire ne trebuie un răspuns sigur, un răspuns nerăsturnabil, care nu numai să ne dea mângăiere, ci în temeiul căruia să trăim, și de va trebui, chiar să murim. Această asigurare deplină o avem în biruința minunatei învieri. «Dumnezeu s'a sculat din morți». Invierea e pecetea Tatălui ceresc față cu propovăduirea mântuitoare a lui Cristos, chezeșia deplină, că Dumnezeu însuși a fost în Isus Cristos și așa a împăcat lumea cu sine însuși, iar Paștile sunt praznicul de preamărire din partea omenimei mântuite prin darul dumnezeesc!

Și acum zic iarăși: Cât de neîncunjurat de lipsă ne este în cumplitele zile de acum această siguranță! Azi, când atâtea milioane pe câmpul de luptă și pe marea întinsă, cu inima strânsă se gândesc, că numai o palmă de loc îi desparte de moarte, azi, când alte milioane aici acasă se sbat în suferință amară și le vâjăie capul de sumedenia grijilor pentru viața celor duși, ca și pentru coaja de pâine a copilașilor rămași, da, azi nimic nu ne este mai de lipsă, ca tocmai conștiința și încrederea în darul și atotputernicia lui Dumnezeu. Aici zace tocmai puterea de a purta cu răbdare povara grijilor și a suferinței, ca și îndemnul de a munci fără preget, în nădejdea viitorului mai bun. Siguranța neîndoielnică însă, că există un dar al lui Dumnezeu, care iartă păcatul, o nemărginită iubire a lui Dumnezeu, care nu poate fi frântă prin nici o fărădelege omenească, — această conștiință ne trece dela patimi la nădejdea în înviere, după cuvântul apost. Pavel: «Cristos a murit pentru păcatele noastre și pentru dreptatea noastră a înviat». Cel-ce simțindu-se în strânsă legătură sufletească cu Isus Cristos cel răstignit și înviat, are tăria de a mărturisi și în fața morții: «sunt sigur, că nimic nu mă poate despărți de dragostea lui Dumnezeu», acela poate zice îndată mai departe: «mulțumită lui Dumnezeu, care ne-a dat nouă biruință», biruința darului Său asupra păcatului.

Încă o a treia privire spre cruce. «Isus își plecă capul și își dădu sufletul». Aici stăm în fața celei mai arzătoare întrebări a omenimei întregi, ca și a singuraticilor, care e: chestiunea morții. Este ea o nimicire totală, ori este o transfigurațiune? Este o dispariție în noean, ori apoi o renaștere la adevărata și deplină viață? Ce e moartea? Dacă undeva avem lipsă de o asigurare, apoi aici ne trebuie un răspuns neîndoielnic, — căci închipuire, nădejdi, presupuneri ori păreri nu ne pot ajuta nimic, — ne trebuie un *da* sigur, ori un *nu* tot așa de sigur, o sentință clară între moarte ori viață.

Invierea ne dă răspunsul, asigurarea deplină. Moartea n'a putut ține în stăpânire pe Cristos. Mormântul a trebuit să se deschidă și Domnul a înviat, cu adevărat a înviat. A fost un război între moarte și viață, dar viața birui, și moartea când se credea mai tare, trebui să se plece în fața învierii hotărâtoare. Mulțumită lui Dumnezeu, care ne-a dat nouă biruință, biruința vieții asupra morții!

Noi o simțim cu toții, că azi aceasta e solia cea mai de lipsă, singura, care mângăie, întărește și înalță. În această prăpădenie grozavă, prin care țări întregi să prefac în cimiterie, iar mările se roșesc, când sute de mii se coboară în pământ cu grămada, în vrâsta când abia prinseră se trăiescă, se muncească, se devină ceva, — în adevăr, dacă toate s'ar sfârși cu moartea, atunci războiul ar fi cea mai grozavă crimă, atunci ar trebui să nebunească omul în fața nimicirii înfricoșătoare a atâtor vieți. Dar nu; peste întinsul câmpului de luptă eu văd răsărind soarele învierii, razele sale îmbracă în aur crucea suferințelor, eu văd pe cel răstignit și înviat cum trece cu măreție dumnezească peste câmpul celor morți strigându-le: «aveți nădejde, eu sunt viu, și voi veți avea viață vecinică!»

Iar vouă, cari v'ați jertfit pe cei ce i-ați avut mai dragi, vouă ce vă spune învierea? Cel înviat nu vă va reda pe morții voștri, nu vă va înfripa de nou fericirea voastră pământească. Dar în schimb vă ofere ceva mai sigur, anume: *conștiința vieții vecinice, nădejdea unei revederi și a unei împreună viețuiri fără sfârșit în sânul Tatălui ceresc.*

Am spus prea mult oare, când am zis: biruința învierii este biruința cea mai mare, cea mai desăvârșită, cea mai bogată în roade binecuvântate? Ea ne vestește: Lucrarea Domnului a biruit și va birui în toată vremea; darul lui Dumnezeu a învins, și acest dar să nu se depărteze dela noi; viața a învins, și noi nu mai credem în moarte, ci credem nestrămutat în viață. În adevăr avem destul îndemn, ca la acest praznic al învierii să ne bucurăm strigând: «Iar lui Dumnezeu mulțumită, căci ne-a dat nouă biruința prin Domnul nostru Isus Cristos».

Solia presidentului Wilson.

Congresul statelor unite americane s'a identificat întru toate cu presidentul Wilson. I-a primit propunerea de a fi decretată de esistență starea de război între America și Germania și i-a dat imputernicire se poarte războiul în contra Germaniei cu toate mijloacele, pe cari le va afla de necesare și de ducătoare la scop. Incepând din 4 Aprilie noaptea, America e deci de fapt în război cu Germania, și vapoarele ei înarmate vor fi plecat pe mare, ca se caute și se distrugă submarinele germane.

Intrarea în acțiune a unui nou dușman, care nu e de desconsiderat, în contra Germaniei, e deci acum fapt împlinit; fapt însă, de care s'a ținut seamă din capul locului, la Viena, ca și la Berlin. S'a spus doară atunci, când a fost anunțată începerea acțiunii înăsprite a submarinelor, că guvernul german e pregătit pentru a întâmpina toate eventualitățile; și între acestea sigur că la locul prim se afla prevăzuta supărare și intrare în acțiune a statelor unite americane. De aceea opinia publică din Germania a primit în toată liniștea știrea despre înmulțirea numărului dușmanilor Germaniei, după lucrul acesta îl aștepta de mult cu siguranță.

Dar nu se poate nega și ascunde nici o anumită serioșitate, ca se nu zicem îngrijorare, cu care sunt examinate în Berlin știrile sosite din America. Dispoziția e liniștită, dar serioasă în Berlin. Cei dela conducere își dau bine seama, că America e un stat bogat, astăzi cel mai bogat stat în lume, și că cu sprijinul Americii se poate lungi foarte mult războiul, pentru că se lungeste capacitatea de rezistență economică a puterilor din antantă, pe când scopul acțiunii înăsprite a submarinelor a fost tocmai acela, ca să se facă imposibil orice sprijin dat din partea Americii puterilor din antantă și prin aceasta să se aducă războiul la încheiere. Mai vine pus apoi în cumpănă și efectul moral, pe care-l are alăturarea Americii la antantă, de care încă se ține cont la Berlin. Întărirea antantei cu un stat de peste osută milioane locuitori nu e lucru mic, ci pedecă mare pentru apropiata legare a păcii. Dar cu toate acestea, speranța în Germania e mare, că dacă puterile centrale au putut învinge pe toți dușmanii lor de până acum, vor învinge și pe acest nou dușman. Și așa va și fi!

Hotărârile luate din partea congresului american au fost o urmare a vorbirii, pe care a rostit-o presidentul Wilson în fața congresului, Luni seara (2 Aprilie) la ore 8, cu care ocaziune domnul Wilson a spus cam următoarele:

«Am convocat congresul în sesiune extraordinară, pentru că imediat trebuie luată o hotărâre serioasă politică, pentru care eu, conform constituției, nu pot lua răspunderea. Încă în 3 Februarie v-am prezentat comunicarea extraordinară a guvernului german, care intenționa, cu începere din 7 Februarie, se pună la oparte toate restricțiile de drept și umanitare și se scufunde, prin submarine, toate corăbiile, cari s'ar încumeta se facă drumul spre porturile dușmane. S'a părut și în fazele de mai înainte ale războiului, că acesta ar fi scopul de război al submarinelor germane, dar din Aprilie 1916 guvernul german a impus comandanților de submarine anumite restricțiuni, amăsurat promisiunilor făcute nouă.

Noua politică germană a abandonat însă orice restricțiune. Corăbii de tot felul au fost scufundate fără scrupul și fără amoniere, fără a se fi purtat de grije, ca persoanelor aflătoare în corăbii să li se dea ajutor. Corăbii neutrale și de ale statelor amicale au fost tot așa scufundate, ca ale statelor din război; ba chiar și corăbii cu bolnavi (spitale), provăzute din partea guvernului german cu salvus conductus, au fost scufundate cu aceeași lipsă de compătimire și de principii.

Dreptul internațional s'a dezvoltat cu greutate și cu rezultate, cari au fost destul de săracioase. Dar guvernul german a suspendat și acest minim de drepturi, sub pretextul răsplătirii și al necesității, văzând că n'are arme pe cari le poate întrebuința pe mare, decât acelea, cari nu pot se fie întrebuințate așa cum le întrebuințează Germania acum, fără considerare la orice precumpăniri cu privire la umanitate și la învoile pe cari se bazează comunicația mondială.

Nu mă gândesc acum la pierderile materiale, oricât de serioase ar fi ele, ci numai la generala înecare a celor ce nu luptă: bărbați, femei, copii. Actualul război german în contra comerțului e războiul în contra umanității și în contra tuturor națiunilor. Fiecare națiune trebuie se decidă singură, cum are se întâmpine provocarea aceasta. Alegerea noastră trebuie se fie făcută cu calmitate, corăspunzător caracterului nostru și motivelor noastre, ca națiune. Trebuie se remănem scutiți de prea mari emoțiuni. Motivul nostru nu e răzbunarea, ori principiul forței brutale, ci noi ne ridicăm pentru drepturile omenești.

Când am vorbit în fața congresului, la finea lui Februarie, credeam, că va ajunge, dacă ne asigurăm drepturile neutrale prin înarmarea corăbiilor. Dar o neutralitate înarmată e pentru prezent nefolositoare. E imposibil se fie apărate corăbiile în contra atacurilor submarinelor germane. Corespunde deci prudenței obicinuite, se încercăm a le distruge înainte de a le cunoaște intenția.

Guvernul german deneagă neutralilor dreptul, de a întrebuința peste tot arme în zona închisă (oprită), pentru apărarea de drepturi, pe cari nu le-a combătu niciodată vreun jurist modern. Germania le arată, că escortele de apărare vor fi tratate la fel ca piraii. În fața acestei încumetări, neutralitatea înarmată ar fi mai mult decât nefolositoare. Dacă ne-am supune, am lăsa se fie violate cele mai sfinte drepturi naționale ale noastre.

Fără esitare, ascultând de porunca datorinței mele constituționale, recomand congresului se declare cumcă, acțiunea mai proaspătă a guvernului german nu e altă decât război în contra guvernului și poporului din statele unite, și se accepteze formal starea de război, octroată Americii, luând imediat măsurile, nu numai pentru punerea țării în deservită stare de apărare, ci și pentru întrebuințarea isvoarelor auxiliare astfel, ca Germania se fie constrânsă se accepteze condițiunile pentru încheierea războiului.

Starea de război va aduce cu sine o strânsă cooperare cu celelalte guverne, cari luptă contra Germaniei, prin aceea, că le acordăm credite liberale financiare și le punem la dispoziție organizația pentru mobilizarea tuturor isvoarelor materiale auxiliare, spre a lifera material de război și a face servicii națiunilor și cu privire la alte trebuințe, în modul cel mai bogat, dar totodată cruțător și eficace.

O altă urmare a stării de război va fi imediată înarmare deservită a flotei, mai ales cu mijloace apte de a combate submarinele dușmane, mai departe imediată înmulțire a armatei, cu cel puțin 500,000 de oameni, dându-se imputernicirea de a putea fi înmulțită și mai tare puterea armată, conform trebuinței. Soldații se fie înrolați după principiile serviciului general militar, decretat de obligator. Noi ceartă n'am avut cu poporul german. Guvernul german a început războiul fără inițiativa, cunoștința și aprobarea poporului. Războiul a fost decis și provocat de cei dela putere, și a fost purtat în interesul dinastiei și al unei grupări mici de oameni ambițioși, obicinuiți să folosească compatrioții de unelte. Americanii au sentimentul, că speranțele noastre puse în pacea viitoare a lumii au fost întărite prin splendidele și încurajatoarele evenimente din Rusia. Avem acolo un participant la liga de onoare.

Stăm acum în pragul începerei luptei cu dușmanul natural al libertății și vom întrebuința, dacă se va cere, toate forțele națiunii, pentru a zădărnici pretenșiunile sale de putere. Noi n'avem intențiunea se facem cuceriri; noi suntem numai anteluptătorii drepturilor omenești și vom fi mulțumiți, dacă vom vedea asigurate aceste drepturi.

Presidentul Wilson a constatat apoi, că Austro-Ungaria de fapt nu e amestecată în războiul maritim în contra cetățenilor americani, dar espunerea mai amănunțită a raporturilor dintre Washington și Viena a amănăto pe altă dată. A încheat apoi vorbirea cu cuvintele următoare: «America va lupta pentru cele mai scumpe bunuri, pentru democrație și pentru drepturile și libertățile națiunilor».

Vorbirea presidentului Wilson a fost primită cu vii aprobări și aclamări din partea congresului, iar propunerile făcute din

partea sa au fost predate imediat comisiei pentru afacerile externe, care numai decât le a luat în desbatere și a propus acceptarea lor. Congresul a votat propunerile, cari acoper întru toate dorințele presidentului Wilson, cuprinse în vorbirea de sus.

Nr. 968/1917 Bis.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza Transilvaniei.

Domnul ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică cu datul 19 Februarie a. c. Nr. 1899 arătând, că nici acum nu se face ceruta economizare cu luminările în biserici, din care cauză nu rămâne destul material pe seama miliției în tranșee, cere din nou, a se lua măsuri de a se face mai multă economie cu luminările.

În legătură cu circularul din 7 Octomvrie 1916 Nr. 9287 venim a îndruma din nou onoratele oficii protopresbiterale și parohiale, ca la folosirea de luminări în biserici și în general la sfintele slujbe să fie cu economia posibilă și să se folosească în numărul posibil redus.

Nagyvárad (Oradea-mare), din ședința Consistoriului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 2 Martie 1917.

Dr. Eusebiu R. Roșca m. p.

arhimandrit, vicar arhiepiscopesc substituit.

Dr. Octavian Costea m. p.,

secretar consistorial.

Războiul.

La frontul răsăritean au fost ciocniri între patrulă și întreprinderi de recunoaștere, dar lupte mai însemnate nu s'au dat în zilele din urmă. Nu s'a întâmplat nimic deosebit nici în Macedonia. La frontul italian foc viu de artilerie și lupte aeriene, cu aruncări de bombe. La frontul dela apus englezii au atacat la Arras cu mare înverșunare și cu puteri numeroase. Le-a succedat să intre în unele din pozițiile germane, dar frontul nu l-au putut sparge. Germanii s'au apărat cu vitejie, și au avut pierderi însemnate. La Ipern trupele germane au luat dela englezi câteva poziții, făcând 50 prizonieri și capturând 7 mitraliere. Pe celelalte locuri luptele s'au dat cu succes pentru Germani la frontul apusean.

Învier.

Dăgăte sonori de clopot
se aud în larga zare
și vestes în taina nopții
a 'nvierii sârbătoare.

Ici-colea câte-o lumină
prin ferestre se zărește,
și din somnul dulce-al nopții
toată lumea se trezește.

Imbrăcați în haine albe
ca la zi de sărbătoare,
rând pe rând s'adun' creștinii
n casa sfântă de nchinare.

Umilit preotu 'nalță
sfânta rugă cătră Domnul,
și cântări de bucurie
întonează n strană corul.

Sfânta slujbă a 'nvierii
cu splendoare se sfârșește,
și o rază de lumină
în tot sufletul trezește.

Preotu cu crucea 'n mână
gândurat urcă amvonul
și vestește cu tărie
c'a 'nviat Mântuitorul.

De pe bolta cea cerească
se destramă umbra nopții
și măreață se ivește
raza dulce-a dimineții.

Își sfârși popa îndată
a sa predică aleasă,
și cu pași grăbiți creștinii
fericiți se duc spre casă.

Și petrec cu bucurie
acest praznic luminat
Salutând unul pe altul
cu «Cristos a înviat».

Că prin sfânta Sa 'nvier
fiul Tatălui cereș
Dat-a lumii izbăvire
din păcatul strămoșesc.

Tot creștinul uite astăzi
de năcașuri și nevoi,
Că Isus Mântuitorul
a venit iar între noi.

De-a căruia preamărire
iadul s'a cutremurat,
Bucurați-vă popoare,
căci «Cristos a înviat»!

Vasilie Genie,
paroh ort. român.

Din toată lumea.

— Amănunte despre fostul țar. — Moartea unui mare binefăcător al omenimii. — Revoluția și femeile în Rusia. —

Ziarele rusești au publicat despre sosirea fostului țar la Tarscoe Selo următoarele:

Colonelul Nicolae Romanov, — aceasta este numirea oficială de acum a fostului țar Nicolae II, — avea să sosească Joi la amezai, în 15 Martie, la Tarscoe Selo, cu automobilul și în societatea generalului principe Dolgoruki. Pe drum, spre castel, țarul părea liniștit; dar devenea din ce în ce mai nervos, cu cât se apropia de castel. Sentinela a dat onorurile cuvenite unui colonel, conform ordinului; principele Dolgoruki, din contră, a fost primit ca general, va să zică cu mai mare cinste decât stăpânul său de odinioară.

Sosind în castel, țarul este întâmpinat de mai mulți ofițeri. Între dâșii era și generalul Benkendorff, arestat mai târziu. Fostul suveran făcea impresiunea omului cuprins de mare frică și groază. Străngea cu tărie mâna lui Benkendorff, pe urmă se urcă repede pe treptele de cătră odăile sale.

Prizonierul imperial este acum păzit cu grijă; până și mâncarea i se controlează. Ori-ce cutie de conserve se desface și se cercetează ce conține. Scrisorile și telegramele sale sunt supuse censurei aspre. Dacă voeste să se plimbe în parc, trebuie să ceară permisiune dela comandantul — cu grad de locotenent — al gardei.

Cât timp ține plimbarea sa, țarul merge mereu cu capul plecat și fumează neîntrerupt.

Mamei sale, văduvei împărătese Maria, a depeșat după sosire următoarele cuvinte: «Am ajuns cu bine. Nu te neliniști. Și Maria are pojar. Incolo suntem sănătoși cu toții. Gândurile mele sunt la tine. Nicolae».

Gimnaziul dela Tarscoe Selo este prefăcut în arest provisor pentru soldații și ofițerii destituiți ai castelului dela Tarscoe Selo.

În Marburg, cum am anunțat, a înecat din viață, în 31 Martie, profesorul universitar Behring, o celebritate medicală, de care a vorbit toată lumea.

Oamenii mai în vârstă își vor fi aducând aminte, ce însemna pe vremuri, când doftorul făcea la un copil diagnoza: «difterie». Câte vieți plâpânde au trebuit să cadă jertfă acestei boale teribile!

În sfârșit, după cercetări neobosite, învățatul profesor Behring a reușit să afle un medicament sigur, pentru combaterea difteriei: un serum vindecător. Acest progres, — care pe jumătate revine bacteriologului francez Roux, — se poate pune alături de celelalte mari invenții ale terapiei medicale: vaccinarea preventivă, descoperită de medicul englez (în 1766) Jenner, împotriva vârsatului, și altoirea în contra turbării, prin metoda genialului Pasteur, din veacul trecut.

Behring a căutat să și perfecționeze cu timpul leacul antidifteric. Voia anume, să producă un mijloc, care să preîntâmpine boala aceasta, întocmai cum prin vaccinarea preventivă a lui Jenner, oamenii sunt scutiți de bubat. Mijlocul constă dintr'un amestec de venin difteric și contravenin, care introdus în corp dă naștere materiilor necesare de apărare. Experimentele făcute, întâi asupra animalelor, sub control exact, în 2000-3000 de cazuri, la diferite clinici universitare, au dovedit efecte dintre cele mai îmbucurătoare: Boala difteriei, ca și a bubatului negru, este redusă și aproape exterminată.

Nu mai puțin importante sunt cercetările lui Behring asupra căilor de infecțiune la tuberculoși. Avea de gând să descopere întâi o vaccinare preventivă în contra tuberculozei la vite, și de aici să treacă cu vaccinarea la om. Behring a des-

legat numai o parte din problemă. A isbutit adică să aducă probe, că unele animale se pot imuniza pe cale artificială împotriva tuberculozei. Mai departe nu s'a putut ajunge până acum. Dar, pe drumul croit de Behring, se pare că lucrările ce se fac și se vor mai face, au să iasă la bun capăt.

Privitor la ivirea tuberculozei, Behring *tăgăduiește hotărât, că boala s'ar moșteni dela părinți*, sau că aplecarea spre tuberculoză ar avea oarecare importanță. Behring a statuit o nouă regulă, zicând: Laptele este pentru copilul sugător isvorul principal, din care se ivește tuberculoza. Într-un combaterea boalei și-a îndreptat prin urmare atențiunea asupra cerințelor igienice ale laptelui.

Behring a indicat căi nouă în medicina modernă; de altă parte și-a câștigat recunoștința ce i se cuvine ca unui mare binefăcător al întregii omenimi. Alături de Pasteur, Roux, Koch, Ehrlich și de Babeș al nostru, va fi pomenit numele lui Behring în sirul nemuritorilor învățați bacteriologi ai timpurilor moderne.

În mișcările pentru libertatea Rusiei au avut și femeile un mare rol.

Lucrul se învederează, între altele, și din cartea acum apărută în Berlin, intitulată: *Rusoica* («Die Russin»), caracter zugrăvite de Nadia Strasser, probabil o rusoică cu nume germano-rus.

Din cartea aceasta cetitorul își poate face o iconă clară despre munca altruistă a femeilor rusești, care întoarse dela școalele apusului, se stabilesc în marea lor împărăție, ca învățătoare, doctorese la safe, sau ca simple muncitoare în fabrici, și răspândesc ideile de cultură și libertate, fără să se sperie de jertfele și necazurile ce știu că le așteaptă în statul despotice la detronatului țar.

Spre pildă, eată figura unei renumite femei, cu numele *Vera Figner*, despre care s'a vorbit odată în Rusia întreagă.

Vera Figner, așa se spune, fusese o frumoasă ființă în tinerețele sale. Chipul ei, din anii ultimi, arată o față serioasă, lungăreață, cu ochi inteligenți. Hainele și exteriorul său dovedesc, că înaintea oglinzii fata nu-și pierdea multă vreme.

Despre procesul său povestește așa: «Procurorul și-a exprimat uimirea, în ce privește belșugul și gravitatea faptelor criminale, săvârșite de mine în curs de patru ani.

Crimele acestea stau însă în legătură cu toată viața mea de până acum. Sânt născută în împrejurări foarte norocoase. Familia noastră se alcătuea din oameni buni și luminați. Am fost scutită de luptă, ce se poartă atât de adesea între părinți și copii. Situația materială, în care trăiam, era dintre cele mai prielnice; nu știam ce va să zică grijile zilei de astăzi, sau de mâine.

Când, la vârsta de 17 ani, am părăsit școala mi-a venit întâia dată gândul: Câți oameni sânt, cărora nu le merge binele, cum îmi merge mie! La început nelămurit, pe urmă tot mai clar s'a deșteptat în mine cunoștința, că fac parte dintr-o minoritate privilegiată, și că prin urmare am datorințe de împlinit față de alții: față de aceia, cari sânt siliți zilnic să muncească din greu, și cari nu se împărtășesc de așa numitele bunuri ale civilizației. Pe temeiul acestei convingeri m'am hotărât, să-mi creez o țintă a vieții și prin activitatea mea folositoare să vin în ajutorul oamenilor pe nedreptul umiliți.

Curentul de gândiri, ce se pornise atunci, m'a îndemnat să-mi aleg studiul medicinei. M'am dus în străinătate, unde se afla și sora mea Lidia. Acolo am intrat în cercul, din care făceau parte multe studențe, și care se ocupa cu idei socialiste și democratice.

Am stat patru ani în străinătate și mi-am consacrat viața exclusiv studiului. Sora mea și aproape toate studențele cercului nostru s'au întors curând în Rusia și au intrat în serviciul de propagandă socialistă. Soartea lor este cunoscută: au lucrat în fabrici, iar după un arest de doi sau de trei ani, cât a durat instrucțiunea judecătorească, s'au ales cu pedepse de temniță pe viață și deportare la Siberia...

După procesul lor mi s'a cerut să mă napoez în Rusia. Venind acasă, m'am întovărășit cu câțiva oameni cum se cade, și am lucrat planul, cunoscut sub numele: programa poporului.

M'am dus la țară, în mijlocul necăjiților țărani. Programa poporului o știu toate judecătoriile noastre. Scopul principal este: a da pământul pretutindeni în mâinile țăranilor. Fără îndoială, programa aceasta vine în conflict cu legile Rusiei. Dar noi, revoluționarii, nu voiam să înfăptuim alt ceva, decât ceea ce în țările străine poartă numirea de *lucrare culturală*. În faptele mele nu era nimic de pedepsit după legile

altor țări. Ba cred, că în ori care alt stat aș fi considerată ca o participantă folositoare a societății.

Am primit locul de suplinitoare într-un spital. Dar a trebuit să observ, că toate autoritățile cercului, dela ispravnic până la ultimul copist și jandarm, formează o clică închiegată împotriva mea. Am luat informații la tovarășii mei, și m'am încredințat în sfârșit, că vina nu era nici a mea, nici a împrejurărilor locale, — ci a stărilor generale: și, întâi de toate, a lipsei de libertate politică.

Aceasta m'a decis, să iau lupta d'a dreptul în interesul liberării Rusiei. De oarece la noi nu se poate lucra prin cuvânt, singura cale ce mi-a rămas deschisă era: să mă alătur la partidul revoluționar.

Mi s'a dat la început rolul d'a răspândi ideile noastre între intelectuali. Dar, după aceea, am cerut alt cerc de activitate. Mi se părea înjositor și neconștiințios să îndemn pe alții la lucrări, care îi amenință cu primejdiile cele mai mari, iar eu să stau la o parte în siguranță. Acesta este singurul și adevăratul motiv al faptelor mele sângeroase, scoase la iveală de procuror...

Așa ajunge Vera Figner să fie un membru dintre cei mai neobosiți ai comitatului teroristic. Ea avea legături în toate păturile sociale, până la cele mai înalte cercuri ale funcționarilor statului rusesc.

Frumușică, grațioasă, plină de temperament, și sigură prin conștiința că intențiile sale sânt curate, se simțea totdeauna superioară.

Implicată în omorârea țarului Alexandru II (1 Martie 1881) este condamnată la moarte. Sentința i se schimbă în temniță pe viață; iar revoluția dela 1905 o scapă, împreună cu alți tovarăși, după închisoare de 22 de ani.

NOUTĂȚI

Cristos a înviat! Trimitem acest creștinesc salut tuturor cetitorilor, colaboratorilor și binevoitorilor noștri, dorindu-le, ca și în aceste vremi atât de grele se petreacă sfintele sărbători ale Învierii Domnului în pace, sănătate și deplină mulțumire sufletească.

Consistor plenar. Marți, în 21 Martie (3 Aprilie) 1917 s'a ținut în Oradea-mare ședința plenară a Consistorului arhiepiscopalean sub președinția Excelenței Sale I. P. S. Domn arhiepiscop și mitropolit *Vasilie*. Au fost prezenți asesorii: Dr. Eusebiu R. Roșca arhimandrit, Mateiu Voileanu, Nicolae Ivan, Lazar Triteanu, Dr. Gheorghe Proca, Sergiu Medean, Dr. Vasile Bologa, Dr. Ioan Lupaș, Dr. Vasile Stan, Ioan Lăpădatu, Victor Fincu și Dumitru Vulcu. Fiind Sibiul încă tot teritoriu intern de război s'a decis, ca să se amâne convocarea sinodului arhiepiscopalean. Secretarul consistorului din Oradea-mare, dl Dr. Nicolae Regman a fost ales revizor școlar al arhiepiscopiei. Dl Dr. Romul Căndea a fost ales profesor în secțiunea teologică a seminarului arhiepiscopalean «Andreian». S'a înțelegit postul de referent extraordinar în senatul episcopesc, fiind ales funcționarul consistorial Romul Perian și s'au pertractat și alte afaceri curente.

Consistor mitropolitan. Joi, la 23 Martie a. e. Consistorul mitropolitan a ținut ședință ca senat bisericesc și școlar sub președinția Excelenței Sale, părintelui arhiepiscop și mitropolit *Vasilie Mangra*. Au participat asesorii: P. C. Sa Filaret Musta, arhimandrit, vicar episcopesc, P. C. Sa Dr. E. R. Roșca, arhimandrit, dir. sem., Dr. Traian Badescu, protosinel, Dr. Petru Ionescu, consilier ministerial, Mateiu Voileanu, as. cons., Lazar Triteanu, as. cons., Ioan Popa prot., Nicolae Roxin, prot., Procopiu Givulescu, prot., Dr. George Popa, jude reg. de tablă.

Nou secretar de stat. Monitorul oficial publică numirea de secretar de stat în ministerul de culte și instrucțiune publică a judecătorului dela curtea de conturi Ioan Nagy.

Pregătiri pentru tranziție. Din Budapesta se anunță: În scop de a face trecerea dela starea de război la starea de pace se înființează o organizație de stat. Organizația noului oficiu, supus ministrului de comerț, va avea caracter identic cu al oficiului de aprovizionare, și își va începe adevărată activitate îndată după încheierea păcii. Guvernul dorește să încredințeze conducerea acestui post deputatului Ludovic Nagy.

Hirotoniri. Sâmbătă, în 25 Martie a. e., la sărbătoarea Bunavestire, Excelența Sa I. P. S. D. arhiepiscop și mitropolit *Vasilie* a celebrat sfânta liturgie în biserica din parohia cetate în Oradea-mare, cu asistența asesorilor consistoriali: Mateiu Voileanu, Lazar Triteanu și Dr. Gheorghe Proca, a presbiterului Gheorghe Papp, și a diaconilor Dr. Octavian Costea și Dr. Gheorghe Coma. În decursul sfintei liturgii candidații de preoți Zaharie Stanciu și Nicolae Topolog au fost tunși întru ipodiaconi, iar apoi candidatul Stanciu a fost hirotonit întru diacon. În Dumineca Florilor, Excelența Sa a celebrat sfânta liturgie în biserica din Nagyvárad-Velenceze cu asistența preoților și diaconilor numiți și a protopresbiterului Andrei Horvath. În decursul sfintei liturgii diaconul Zaharie Stanciu a fost hirotonit întru preot, pentru parohia Răchita din tractul Sebeșului, iar candidatul Nicolae Topolog, a fost hirotonit întru diacon. *Gheorrasim.*

† Prințul Frideric Carol. Știrea dată în numărul trecut, după zările din capitală, cumcă prințul Frideric Carol de Prusia s'ar afla pe calea înălcătoră după operația succesă, căreia a trebuit să fie supus în captivitatea engleză, durere, nu se confirmă. Din contră, vine știrea pozitivă, că prințul a murit Duminecă noaptea în spital.

Sibiul nu mai e pe teritoriu de război. Aducem la cunoștința publicului, că întregul comitat al Sibiului, apoi al Făgărașului și al Brașovului, nu mai aparțin teritoriului intern de război.

Avis. Aplicații la justiție, cu locuința în Sibiu, doresc să alcătuiască o grupare pentru procurarea principalelor articole de alimentare. Se aversează deci acei locuitori din Sibiu, cari se împărtășesc de plată din portofoliul justiției, trăgând pensie ori soldă, că dacă voese să se alature la gruparea a cărei întemeiere se dorește, să-și anunețe dorința aceasta, pe lângă comunicarea locuinței și a eventualilor membri de familie, cari trăiesc cu ei împreună, la directorul de birou al tribunalului regesc din Sibiu (palatul tribunalului regesc, eteaj I, numărul 49 50), în timpul cel mai scurt.

Numiri militare. Foaja militară *Strefleur* publică următoarea hotărâre luată de guvernul austriac și de guvernul ungăr: Numirea celor două teritorii de stat ale monarhiei austro-ungare sună în modul următor: 1. cu privire la teritoriul de stat austriac «Austria» sau «Provinciile austriace»; 2. privitor la teritoriul statului ungăr «Țările sfintei coroane ungare». În contactul de serviciu în scris au să se întrebuințeze de aici încolo exclusiv numirile de mai sus.

Hymen. Domnul *Ion Clopofel* un bun mănăstitor al condeiului, fost redactor la ziarul «Românul» din Arad, și domnișoara *Letiția Băian* își serbează cununia religioasă, a doua zi de sfintele Paști, în comuna Margine în Banat. (Posta: Marzina-Kossó).

† Ioan St. Banciu. După lungi și grele suferințe a adormit în Domnul comerciantul *Ioan St. Banciu* din Saliste, un membru folositor al societății românești, fia bun și credincios al neamului și al bisericii, în 5 Aprilie n. la etate de 51 ani și a fost înmormântat Sâmbătă, în 7 Aprilie, în Saliste. Fie-i țărană ușoară și memoria în veci binecuvântată!

Post vacant. S'a publicat concurs pentru ocuparea postului vacant de notar comunal la *Hamba* (Kekasfalva) din comitatul nostru. Petițiile, cu documentele trebuincioase, au să se înainteze până în 14 Aprilie a. e. către prim-pretorul cercului Sibiului.

Fără copii. Cum scrie *Narodni Listy*, într'una din săptămânile din Martie a. e., și anume între zilele 18 și 24, nu s'a născut nici un singur copil în suburbiul inferior și în suburbiul Iosefin din capitala boemă, cu toate că în partea aceasta a orașului locuiesc cincizeci de mii de suflete.

Drepturi femeilor. Se vestește dela Petrograd: Ministrul președinte Lvov a comunicat unei deputațiuni, că la alegerile pentru adunarea constituantă vor avea și femeile drept de vot.

Tren accelerat în Sibiu? Confrății dela S. D. T. din loc aia, că în zilele acestea va circula între Budapesta și București un tren accelerat, care va trece peste Arad, Teius, Copsa, Sibiu, spre Turnul roșu. Știrea nu e confirmată în mod oficial.

Politehnic evreesc. Gazete rusești aduc știrea, că în anul curent s'a deschis, la Iecaterinoslav, un politehnic evreesc, care este ceretat de trei sute de studenți.

Alegerile și frontul rusesc. Un comunist al ziarului *Ruski Invalid* spune, că guvernul provizor, în înțelegere cu comitetul executiv al dumei și cu al muncitorilor, este hotărât să admită participarea soldaților și ofițerilor la alegeri pentru constituianță. Alegerile acestea la front au să se facă după o anumită sistemă: În fiecare companie se formează un comitet electoral, care adună voturile și raportează desore votare către comitetul batalionului. Controlul alegerii de fiecare regiment se îndeplinește apoi la comitetul regimentului.

Mulțumită. Simțul de religiozitate și de jertfă în cursul războiului actual s'a dezvoltat între ostașii noștri în așa măsură, în cât pe lângă toate greutățile ce au a suporta la front, totuși nu-și uită nici de lipurile de acasă. Așa fruntașul Petru Braica din parohia Băița a colectat pentru sfintele Paști dela următorii: fruntașul Petru Braica 5 cor., fruntașul Franz Feldmann 5 cor. și infanteristii: Anghel Stefan 5 cor., Vasile Cismaș 5 cor., Visalon Resiga 4 cor., Lazar Bodea 4 cor., Dumitru Borca 4 cor., Avram Muntean 4 cor., Lazar Cleju 4 cor., Petru Garbovean 6 cor., și Petru Vlad 4 cor. La oaltă 50 coroane, care sumă a fost trimisă subsemnatului și folosită conform dorinței exprimate. Pentru această jertfă aduc tuturor mulțumită, dorindu-le ca Dumnezeu să-i păzască de tot răul, pentruca deplin sănătoși și nevătămați să se întoarcă la casele lor. Băița, la 22 Martie v. 1917. *George Drăgan*, paroh.

Bioscopul Apollo dă reprezentațiuni în Casa societății în fiecare zi de lucru la orele 6 și 8 $\frac{1}{4}$ seara, iar în Dumineci și sărbători la 1 $\frac{1}{4}$ 6 și 8 $\frac{1}{4}$. Programul e interesant totdeauna. Prețurile de intrare moderate.

Mulțumită.

Cu adâncă durere sufletească, din cauza trecerii prea de timpuriu din viață la cele eterne, a scumpului și în veci neuitatului meu soț *Dr. Gheorghe Laszár*, fost med. mil. în rezervă, aduc și pe această cale cele mai sincere mulțumiri tuturor prietenilor și cunoșcutilor, cari mi-au adresat manifestări de mângâiere și condoleanțe în momentele de grea încercare.

văd. *Aurelia Dr. Laszár*.

Nr. 32/1917

(40) 1—3

Arendare de domeniu.

Domeniul fondului central școlar d'n districtul Năsăudului, care se află pe hotarul comunei Ciocanul-mare (Mezőgyarán, comitatul Turda-Aries) la estensiune de 1030 jugare, 1204 orgi pătrate, și care stă din arătură, fanat și pășune, împreună cu edificiul de locuit și edificiul economic se va da pe calea licitației publice la arandă pentru pășune, eventual cultivare pe timp de 3 ani, începând din 24 Aprilie 1918.

Prețul de strigare e statuit în arandă anuală de 18.000 coroane, adică optprezece mii coroane.

Licitația se ține cu oferte închise, cari trebuie să se trimită până în 4 Iunie 1917 la 4 ore după amiezii la subscrisa comisiune administratoare în Năsăud cu vadiul de 1800 coroane.

Oferentul trebuie să declare în ofert, că cunoaște condițiunile de licitație și de contract, pe cari le primește într-o toate.

Condițiunile de licitație și de contract se pot vedea în cancelaria fondurilor.

Năsăud-Naszód, din gedița comisiunei administratoare a fondurilor central școlar și de stipendii din districtul Năsăudului ținută la 7 Martie 1917.

Dr. Vasile Pahone m. p.
președinte.

Dr. Ștefan Jarda m. p.
secretar.

În casa mea de comerț află aplicare la moment

o comptoaristă

din familie bună, pe lângă condițiuni favorabile. Se recere să poseadă limba maghiară sau germană, cursul de contabilitate și practică în afaceri cu mărfuri. Să se adreseze firmei Nicolae Răchitan Săsciori (Szászcsör, Szebenm.) 1—2 (41)